

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.

1903 Budapest, Pf.: 314/15.

Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733

BM: 33-104, 33-140 BM Fax: 33-133

E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 29000–105/614- /2009. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés
elleni panasz elbírálása

H A T Á R O Z A T

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva Panaszos által benyújtott panasz tárgyában – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület) 293/2010. (V. 19.) számú állásfoglalása megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panaszt

elutasítom.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. §-ának (1) bekezdése *a*

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságra – a Fővárosi Bíróságnak címezve – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Bírósághoz, a 1027 Budapest II. kerület Csalogány u. 47-49. címre közvetlenül is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326.§ (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) Panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Budapesti Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

A Panaszos előadta, hogy Budapesten, az V. kerületi Erzsébet téren egy spontán szerveződött demonstráción vett részt, ahol rohamrendőrök vették körbe, majd rá rontottak, tonfával ütlegelték, közel egy méterről „gázsprayével többször” ráfújtak. Erőszakkal kitepték a tömegből, leteperték, a fejére térdelve megbilincseltek és elhurcolták. 2009. július 04-én 18.35 óra körüli időben előállították a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) II. kerület Gyorskocsi utcai fogdájára ahonnan 2009. 07. 05-én 02.18 órakor engedték szabadon.

A Panaszos a rendőri intézkedés kapcsán előterjesztett panaszában sérelmezte, hogy több órai időtartamra előállították és az intézkedés okát nem közölték.

II.

A rendelkezésre álló alábbi rendőrségi okiratokból a következők állapíthatók meg.

Budapest Rendőrfőkapitánya a 01000/36775/2009.ált számú egyedi utasításával 2009. július 4-én 00 órától 24 óráig Budapest teljes területére fokozott ellenőrzést rendelt el az Rtv. 30. § (1) és (3) bekezdése alapján.

A rendelkező rész értelmében az állomány feladata az volt, hogy figyelemmel kísérje a rendezvényekre érkezőket és megakadályozza a jogsértések kialakulását. Ennek keretében szűrőpróbaszerű igazoltatásokat, ruházat-, csomag- és járműátvizsgálást hajthatott végre.

A fokozott ellenőrzést elrendelő utasítás indokolása szerint 2009. július 4-ére nagyszámú demonstráció megtartását jelentették be Budapest területére, amely rendezvényeken várhatóan jelentős lesz a résztvevők létszáma.

A BRFK 01000-105-716-7/2009.P. számú, a Panasztestületnek írt válaszlevelében foglaltak szerint 2009. július 4-ére Budapest területére 16 bejelentés érkezett a Rendőrséghez a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény (a továbbiakban: Gytv.) szerint minősülő rendezvény megtartásáról, ezen belül hét rendezvényt kívántak az V. kerületben tartani. Két bejelentő a Szent István térre, két bejelentő a Kossuth térre, további egy-egy bejelentő az Arany János utcába, a Markó utcába és a Nádor utcába jelentett be rendezvényt. A két Szent István téri rendezvény napirendjeként a következőket jelölték meg: „beszéd a Szabadság téren zajlott jogsértésekről”, illetve „szimpátiatüntetés a koncepciók perék áldozatai mellett”; az egyik Kossuth téri rendezvény célja a következő volt: „tiltakozó tüntetés a Szabadság téri tüntetés megtiltása miatt”, míg a másik Kossuth téri rendezvény bejelentője napirendet nem jelölt meg.

Annak ellenére, hogy az V. kerületi Erzsébet térre Gytv. hatály alá tartozó rendezvényt nem jelentettek be 2009. július 4-ére, aznap délután több száz fős csoportosulás jelent meg ott azzal a céllal, hogy egy bejelentés nélküli rendezvényen vegyenek részt.

A megjelenteket 16 óra 50 perckor szólították fel a terület elhagyására, figyelmeztették a helyszínen maradókat, hogy őket igazoltatják és előállítják. Mivel a felszólításnak nem engedelmeskedtek, a rendőrök megkezdték a kilátásba helyezett igazoltatásokat és előállításokat. Az események kapcsán összesen 190 főt állítottak elő az Erzsébet térről.

A BRFK 01000-105-794-7/2009.P. számú, a Panasztestületnek írt válaszlevelében foglaltak szerint a felszólítások és figyelmeztetések 20.31 óráig folyamatosan jól hallhatóan folytatódtak.

A Panaszos előállításáról készült 05010/519866/2009/id számú rendőri jelentés szerint az igazoltatásra az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján, a ruházatátvizsgálásra a 31. § (1) bekezdése, az előállítására a 33. § (2) bekezdés *f*) pontjának I. fordulata alapján¹ került sor. A jelentés szerint a rendőr kényszerítő eszközt – testi kényszert és bilincset – alkalmazott.

A jelentés rögzíti az előállításához vezető eseményeket, illetve az előállítás során történeteket. A jelentést készítő rendőr 2009. július 4-én „csapaterős” feladatokat látott el Budapesten, és utasítást kapott, hogy menjen a Budapest V. kerületi Erzsébet térre. Ott egy előre be nem jelentett rendezvényt fel kell oszlatni. A jelentés szerint a Panaszos a rendőri felszólításoknak nem tett eleget, a rendezvény helyszínét nem hagyta el, ezért 18.35 órakor a Panaszos kezeit megfogták, kiemelték a tömegből, majd ruházatátvizsgálás után kezeit hátra helyzetbe bilincselve a BRFK Gyorskocsi utcai fogda épületébe előállították. A Panaszossal szemben az intézkedő rendőr szabálysértési feljelentést tett, melyről a helyszínen a Panaszost tájékoztatta.

A jelentés szerint az előállítás okáról tájékoztatót, annak időtartamáról igazolást adtak ki, jogairól és kötelezettségeiről pedig írásos tájékoztatót kapott a Panaszos.

Az igazolás alapján előállítása 2009. július 4-én 19. 00 órától 2009. július 5-én 02.18 óráig tartott.

A rendőri jelentésben ellentmondás feszül az intézkedés megkezdésének 19.00 órai időpontja, valamint a bilincs alkalmazásának 18.45 órai időpontja között. Az ellentmondás feloldása érdekében az intézkedő rendőrt nyilatkoztatta a hatóság e kérdésben. A rendőr a panaszolt esemény óta eltelt megközelítőleg 11 hónapra, és az aznap foganatosított több intézkedésre tekintettel, előbbi pontos idejére nem emlékezett. Elmondta azonban, hogy valószínűleg tévesen kerültek a jelentésbe az intézkedés kezdő időpontjával kapcsolatos ellentmondó adatok. A Panaszos beadványában az intézkedés kezdete 18 óra 35 perc. Figyelembe véve az intézkedés normál menetét, azaz az intézkedés megkezdéséhez, a testi kényszer alkalmazásához, a helyszínről való eltávolításához szükséges időt – amely ez esetben tíz perc lehetett – szakmailag is elfogadható, hogy az intézkedés megkezdését követő tíz perc múlva alkalmaztak bilincset a Panaszossal szemben. A Panaszos által az intézkedés kezdetétől megjelölt időpont és a bilincs alkalmazásának a rendőri jelentésben foglalt időpontja tehát a formális logika szabályai szerint nem zárják ki, sőt valószínűsítik is egymást. Ezekre – valamint a későbbi rendőri nyilatkozatban valószínűsített tévedésre – figyelemmel az intézkedés kezdő időpontját 18.35 percben állapítom meg.

¹ Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 29. § (1) A rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

31. § (1) bekezdés szerint akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önvészély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja.

33. § (2) bekezdés *f*) pont alapján a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani.

III.

Az ismertetett bizonyítékokra tekintettel döntésem alapjául az alábbi tényállást állapítottam meg.

2009. július 4-én délután több száz fős tömeg tagjaként a Budapest V. kerületi Erzsébet téren a Panaszos Magyar Gárda egyenruháját viselve jelen volt egy előre be nem jelentett, a Gytv. hatálya alá tartozó rendezvényen. A rendőri erők a helyszínen hangosbemondón keresztül 16 óra 50 perctől felszólították a téren tartózkodókat, hogy jogsértő magatartásukat hagyják abba, távozzanak, illetve figyelmeztették őket, hogy aki nem tesz eleget a felszólításnak, azt igazoltatják, majd előállítják. A Panaszos társaival összekapaszkodva ült a helyszínen. Ekkor a csapaterőben szolgálatot teljesítő – egyedileg a Panaszos által nem azonosított – rendőr vegyi eszközt illetve tonfát használt a Panaszossal szemben. Ezt követően megkezdték a kilátásba helyezett intézkedések foganatosítását. 18 óra 35 perc körüli időben a Panaszost az intézkedő rendőr többször felszólította, hogy a teret hagyja el. A Panaszos a már személyesen neki címzett felszólításnak sem engedelmeskedett, annak ellenére, hogy az első felszólítást követően a panaszolt intézkedésig (egy óra harminchét percen át) a felszólítások a hangosbemondón keresztül szakadatlanul, jól hallhatóan ismétlődtek.

Az intézkedő rendőrök a Panaszos kezeit megfogták, kiemelték a tömegeből, majd ruházatátvizsgálás után kezeit hátra helyzetbe bilincselve a BRFK Gyorskocsi utcai fogda épületébe előállították. Az intézkedő rendőr a Panaszossal szemben szabálysértési feljelentést tett. Az előállításról részére kiadott igazolás tanúsága szerint az előállítással kapcsolatban ekkor panaszt terjesztett elő, sérülése nem keletkezett. Az előállítás alatt a Panaszos részére kiadták az előállítás idejéről szóló igazolást, melyet saját kezűleg aláírt, és 2009. 07. 05-én 02.18 órakor szabadon engedték. A Panaszos az előállítás okáról, jogairól és kötelezettségeiről tájékoztatót kapott.

Az eljárás során szükségessé vált a panaszolt intézkedésben résztvevő rendőri erők által adott tájékoztatás tartalmának vizsgálata is, nevezetesen, hogy megjelölték-e, és ha igen mely okot jelölték meg a tér elhagyására történő felszólítás alapjaként. Minderre kizárólag a Panaszos szabálysértés gyanúját felvető cselekményének alábbi értékelése érdekében került sor, és – figyelemmel a Fővárosi Bíróság 20.K34.132/2008/20. számú ítéletére is – a vizsgálat és az ez alapján a fenti kérdésben hozott döntés nem érinti az illetékes bíróság törvényben biztosított ama kizárólagos jogát, hogy a Gytv. hatálya alá tartozó rendezvény feloszlata jogellenességének kérdésében érdemben döntsön².

Az intézkedés – így az igazoltatás és a ruházatátvizsgálás, előállítás – ténybeli alapját az elrendelt tömegoszlata³, valamint e feladatok ellátása során észlelt, a Panaszos által

² A gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 14. § (3) bekezdése szerint, ha a rendezvényt feloszlatták, a rendezvény résztvevője a feloszlatastól számított tizenöt napon belül pert indíthat a feloszlata jogellenességének megállapítására.

A Fővárosi Bíróság 20.K34.132/2008/20. számú ítéletének indokolásában kifejtette, hogy „...a Független Rendészeti Panasztestület az állásfoglalásában és az alperes is határozatában nem a jogszabályoknak megfelelően járt el, amikor a demonstráció jogszerű oszlataásával kapcsolatosan érdemben állást foglalt. Ugyanis arra kizárólag a Fővárosi Bíróságnak lett volna hatásköre, és illetékessége a fentebb említett Gytv. 14. (3) bekezdésében foglaltak alapján, az erre irányuló kereseti kérelem kapcsán.”

³ A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 30. § (1) bekezdése alapján a Rendőrség a bűncselekmény elkövetőjének elfogása és előállítása, vagy a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja.

elkövetett cselekmények képezik. A Panaszos ruházatátvizsgálását jogszerűen végezték el a rendőrök az előállítást megelőzően.⁴

A Panaszos a hosszabb ideje folyamatosan elhangzó felszólításának sem engedelmeskedett, ekkor nyilvánvalóan megszegte azon törvényi rendelkezésből eredő – az Emberi Jogok Európai Bíróságának szóhasználatával élve⁵ – egyszerű kötelezettségét, hogy a rendőri intézkedésnek engedelmeskedjen⁶.

Önmagában e tipikus magatartást jogszabály szabálysértésként büntetni rendeli⁷. Az intézkedő rendőr pedig előállíthatja azt a személyt, aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló rendőri felszólítást követően tovább folytatja, továbbá azt is, akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható⁸.

Ezek alapján tényszerűen megállapítható, hogy a panaszolt előállítás kellő joggal történt, hangsúlyozva azt a tényt is, hogy az előállítás alapjául szolgáló, az intézkedéskor tapasztalható tényekre tekintettel dönt a rendőr az előállításról. Ilyen esetekben az előállításhoz a törvényben megkövetelt szabálysértés, vagy bűncselekmény gyanúja nem éri, nem is érheti el a büntetőjogi, vagy szabálysértési jogi felelősség megállapításához szükséges megalapozottság szintjét. Azaz amennyiben az intézkedés során a rendőr számára komolyabb mérlegelés nélkül megállapítható, hogy az intézkedés alá vont személy magatartása a tapasztalt körülmények alapján a szabálysértés, vagy a bűncselekmény lehetőségét nyilvánvalóan felveti, ez kellő alapot szolgáltat az előállításra⁹. Kényszerítő eszközt az egyedi körülmények mérlegelését követően törvényesen alkalmaztak¹⁰ mivel a Panaszos a többszöri

⁴ A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 31. § (1) bekezdése szerint akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önveszély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja.

⁵ Barta kontra Magyarország Ügyben (26137/04. számú kérelemre) hozott ítélet 71. pont: „A Bíróság felhívja a figyelmet arra a tényre, hogy a kérelmező *elmulasztotta saját magatartásának kritikai értékelését akkor, amikor azon egyszerű kötelezettséggel* találta magát szemben, hogy eleget tegyen a rendészeti szervek egyik tagja által hozzá intézett törvényes felszólításnak – ez a kötelezettség egy demokratikus társadalomban az általános állampolgári kötelezettségek része.”

⁶ A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 19. § (1) bekezdés alapján a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek - ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik - mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható.

⁷ Az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 23.) Kormányrendelet 40/A. § (1) és (2) bekezdései szerint, aki a rendvédelmi szerv hivatásos állományú tagja jogszerű intézkedésének nem engedelmeskedik, ötvenezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható.

A fent bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt az eljárás a rendőrség hatáskörébe tartozik.

⁸ A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 33. § (2) bekezdés *f* pont alapján, aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani.

⁹ A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 33. § (2) bekezdés *b* és *f* pontok alapján a rendőr előállíthatja azt a személyt, aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható; aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani.

¹⁰ A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 47. és 48. § szerint a rendőr - intézkedése során - az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat.

felszólításnak sem engedelmeskedett, és az intézkedés eredményessége csak megfogásával és elvezetésével volt biztosítható¹¹. Tekintettel arra, hogy a Panaszos igazoltatását megelőzően a rendőrséget a tömegből több erőszakos támadás érte, azért a Panaszos részéről történő további támadás megelőzése céljából a rendőr a bilincs alkalmazása mellett törvényesen döntött (lásd.: a 11. lábjegyzetet). A Panaszos társaival összekapaszkodott, amely szükségszerűen aktív fizikai erő kifejtést igényelt részéről, ezért aktív ellenszegülése megtörésére jogszerűen alkalmaztak vele szemben a csapaterő tagjai vegyi eszközt illetve tonfát¹².

A rendőr eleget tett törvényi kötelezettségének, amikor az előállítás során közölte a Panaszossal az előállítás fent részletezett okát¹³, melyet a több órája folyamatosan, jól hallhatóan elhangzó felszólításokkal is tudomására hoztak valamennyi ellenszegülő személynek, így a Panaszosnak is.

Az előállítás 2009. 07. 04-én 18.35 órától másnap 02.18 óráig tartott. Az előállítás foganatosítása során, objektív okokból – ez előállítással kapcsolatos egyes részcselekmények elvégzése miatt (pl. az előállított személyek jogainak biztosítása, teljesítése) – az előállítással kapcsolatos eljárási cselekmények elvégzése, ténylegesen 18.35 órától másnap 02:18 óráig tartott.

„Az előállító helyiségben történő elhelyezéskor, az előállított, elővezetett, visszatartott személyt fel kell világosítani az intézkedés várható időtartamáról. Ruházatát át kell vizsgálni, és tőle el kell venni azokat a tárgyakat, amelyeket fogva tartáskor sem tarthat magánál. Nyilatkoztatni kell sérüléséről, esetleges panaszáról, szükség esetén orvosi ellátásban kell részesíteni.”¹⁴

A rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy

- a) önkárosításának megakadályozására,
- b) támadásának megakadályozására,
- c) szökésének megakadályozására,
- d) ellenszegülésének megtörésére.

¹¹ A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII.23.) IRM rendelet 59. § (1) szerint kényszerítő eszköz alkalmazása feltételeinek fennállása esetén testi kényszert akkor kell alkalmazni, ha a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható.

¹² A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 59. § (1) bekezdése szerint, ha a jogellenesen összegyűlt, illetőleg jogellenes magatartást tanúsító tömeg a szétoszlásra irányuló rendőri felszólításnak nem tesz eleget, a Rendőrség az e fejezetben szabályozott kényszerítő eszközök alkalmazása mellett a tömeggel szemben a következő eszközt, illetőleg intézkedést alkalmazhatja:

- a) vízágyút,
- b) pirotechnikai eszközt,
- c) ingerlőgázt,

A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII.23.) IRM rendelet 74. § (5) bekezdése alapján tömeggel szemben a csapaterő a következő kényszerítő eszközöket alkalmazhatja:

- a) passzív ellenállás esetén testi kényszert,
- b) aktív ellenszegülés esetén rendőrbotot, vegyi eszközt, ingerlőgázt, elektromos sokkoló eszközt, bilincset, pórázon vezetett szolgálati kutyát szájkosárral vagy anélkül, valamint vízágyút.

¹³ A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 33. § (4) bekezdés szerint az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.

¹⁴ Szolgálati Szabályzat 51. § (3) bekezdése.

A zsúfoltság miatti többletfeladatokat is tekintetbe véve alaptalan a törvényes határidő keretei között lévő előállítási időtartam sérelmezése.

Emellett a már idézett Rtv. 33. § (2) bekezdésének *f*) pontja alapján végrehajtott előállítás egyrészt az eljárás azonnali lefolytatása céljából történt, másrészt viszont további indokául az szolgált, hogy az elkövetett szabálysértést az intézkedés félbeszakítsa, illetve annak továbbfolytatását megakadályozza. Egyébiránt az idézett törvényhely nem ír olyan rendelkezést, ami a hatóságnak kötelezővé tenné az előállítottak meghallgatását az előállítás időtartamán belül.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

IV.

A Panasztestületnek a jelen ügy kapcsán kialakított állásfoglalásában az előállítás időtartamára, továbbá a bilincs és a vegyi eszköz alkalmazására vonatkozóan tett megállapításaival és az azokból levont következtetésekkel a határozat III. részében foglalt indokok alapján nem értek egyet.

A Panasztestület állásfoglalásában a Panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét is megállapította azért, mert a helyszínen hangosbemondón keresztül folytatott felszólítások alkalmával nem mondták be a rendőri intézkedések (osztatás) pontos indokát.

A rendőri intézkedést megelőző felszólítás egyértelmű utalást tett arra, hogy a rendezvény jogellenes ezért kell a helyszínt elhagynia a felszólított személyeknek. A jogellenességre vonatkozó rendőrségi állítást az Rtv. szerint a Panaszos a helyszínen nem mérlegelhetette, és engedelmisségét sem tehetette mérlegelése eredményétől függővé (lásd.: a 7. lábjegyzetet). Ezen szigorú engedelmisségi kötelezettség ellentételezéseként a törvény a Panaszos részére – függetlenül a rendőri közleménytől – jogorvoslati lehetőségként panaszjogot biztosít, és garanciális elemként a panaszt formális eljárás keretében rendeli elbírálni¹⁵, továbbá a tömegosztatás jogellenességének megállapítása iránt a Panaszos közvetlenül a Bírósághoz fordulhatott.

A Panaszossal szembeni egyedi intézkedés kapcsán, pedig valamennyi intézkedés okát egyértelműen közölték, jogorvoslati jogára is felhívták a figyelmét. A Panaszos ebben az ügyben élt is jogorvoslati jogával, és a panaszának érdemi elbírálása a törvényi rendelkezéseknek megfelelő eljárásban jelen határozattal megtörtént.

Ezért a Panasztestület fenti megállapításával nem értek egyet, az általa sérelmesnek tartott rendőri közlemény tartalma közvetve sem okozott jogtól való megfosztást, a Panaszost jogsérelem amiatt nem érte.

¹⁵ A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 92. § (1) és (2) bekezdése szerint akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette - választása szerint - panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.

Akinek az intézkedés jogát vagy jogos érdekét érintette, panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez.

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 93/A. (7) bekezdése valamint a 93/B. § (1) bekezdése alapján az országos rendőrfőkapitány a panaszról a Független Rendészeti Panasztestület állásfoglalásának kézhezvételét követő tizenöt napon belül közigazgatási hatósági eljárásban dönt. Ha az országos rendőrfőkapitány határozatában eltér a Testület állásfoglalásától, ezt köteles megindokolni.

Az intézkedést foganatosító szervhez benyújtott panaszt az intézkedést foganatosító szerv vezetője közigazgatási hatósági eljárásban bírálja el.

A Panasztestületnek az említett állásfoglalásában a Panaszos igazoltatása és előállításának jogalapja, továbbá a ruházátvizsgálás tekintetében tett megállapításaival és következtetéseivel minden tekintetben egyetértek. A testi kényszer vonatkozásában határozat III. részében foglalt indokok alapján részben értek egyet, mivel a rendőr más kényszerítő eszközt (bilincset) is jogszerűen alkalmazott.

E helyütt is hangsúlyozom, hogy az eljárás során szükségessé vált a panaszolt intézkedésben résztvevő rendőri erők által adott tájékoztatás tartalmának vizsgálata is, nevezetesen, hogy megjelölték-e a tér elhagyására történő felszólítás jogalapját. Minderre csak a Panaszos szabálysértés gyanúját felvető cselekményének értékelése érdekében került sor. A Gytv. alapján – a Fővárosi Bíróság 20.K34.132/2008/20. számú ítéletére is figyelemmel (lásd.: a 3. számú lábjegyzetet) – a vizsgálat és az ez alapján a szabálysértés gyanújának kérdésben hozott döntés nem érinti az illetékes bíróság törvényben biztosított ama kizárólagos jogát, hogy a Gytv. hatálya alá tartozó rendezvény feloszlatása jogellenességének kérdésében érdemben döntsön.

A Panasztestület 293/2010. (V. 19.) számú állásfoglalásában több oldalon keresztül a panaszügyön túlmutató, általános, a rendezvény feloszlatása jogszerűségét is érintő megállapításokat is tesz, ezért fontosnak tartom leszögezni, hogy a jelen határozat a panaszban sérelmezett intézkedések jogszerűségét vizsgálja, és a lefolytatott közigazgatási eljárás nem terjedt ki – a fent írtak alapján nem is terjedhetett ki – a Panasztestület állásfoglalásában tett valamennyi – a konkrét panaszon túlmutató – megállapításra.

Mivel a Panasztestület állásfoglalásától való eltérések indokolását a törvény kizárólag a jelen határozatban foglaltakkal kapcsolatban teszi kötelezővé (lásd.: a 18. lábjegyzetet), ezért a Panasztestületnek az Erzsébet téri rendezvényekre összességében tett megállapításaira jelen határozatomban – eltérő megállapítások hiányában – reflektálni nem áll módomban. Meg kívánom azonban jegyezni, hogy az Állampolgári Jogok Országgyűlési Biztosának a AJB 4721/2009. számú jelentésében, a 2009. július 04-i Erzsébet téren fogantatott rendőri intézkedésekkel kapcsolatos vizsgálatáról tett megállapításaira, a 23176-12/2009.ált. számú válaszlevelemben érdemben reagáltam.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény XII. fejezet 54. § (1) és (2) bekezdése;
- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326. § (7) bekezdése, 330. § (2) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100.§ (1) bekezdés a) pontja valamint a (2) bekezdése, a 109. § (1) és (3) bekezdése;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 19. § (1) bekezdése, 29. § (1) bekezdése, 30. § (1) bekezdése, 31. § (1) bekezdése, 33. § (2) bekezdés *b)* és *f)* pontjai, valamint (4) bekezdése, 47. és 48. §-a, 59. § (1) bekezdése, 92. § (1) és (2) bekezdései, a 93/ A § (7) és (9) bekezdései;
- a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 14. § (3) bekezdése;
- az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Kormányrendelet 40/A. § (1) és (2) bekezdései;
- a Rendőrség Szolgálat Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 51. § (3) bekezdése, 59. § (1) bekezdése, 74. § (5) bekezdése.

A jelen eljárásban hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdésén, valamint a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein alapul.

Budapest, 2010. június „ „

Dr. Bencze József r. altábornagy
országos rendőrfőkapitány